

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 181/2015-13

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 8. apríla 2015 predbežne prerokoval sťažnosť [REDACTED], [REDACTED], zastúpeného advokátom JUDr. Lubomírom Müllerom, Symfonická 1496/9, Praha, Česká republika, pre namietané porušenie jeho základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a podľa čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 6 Cdo 346/2013 z 29. októbra 2014 vo výroku o náhrade trov konania a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDACTED] o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 31. decembra 2014 doručená sťažnosť [REDACTED], [REDACTED]

██████y (ďalej len „sťažovateľ“), zastúpeného advokátom JUDr. Lubomírom Müllerom, Symfonická 1496/9, Praha, Česká republika, pre namietané porušenie jeho základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a podľa čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 6 Cdo 346/2013 z 29. októbra 2014 vo výroku o náhrade trov konania [(„*věť druhé usnesení Nejvyššího soudu...*“), ďalej aj „napadnuté uznesenie“].

2. Zo sťažnosti a z príloh k nej pripojených vyplýva, že sťažovateľ je žalobcom proti žalovanej Slovenskej republike, v mene ktorej koná Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky (ďalej len „žalovaná“), v právnej veci o zaplatenie sumy 995,82 € s príslušenstvom vedenej na Okresnom súde Bratislava I (ďalej len „okresný súd“) pod sp. zn. 21 C 80/2012.

Okresný súd uznesením z 28. februára 2013 uložil žalovanej povinnosť zaplatiť sťažovateľovi náhradu trov konania vo výške 354,84 €. Krajský súd v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) ako súd odvolací uznesením sp. zn. 5 Co 213/2013 z 30. apríla 2013 potvrdil napadnuté uznesenie okresného súdu. Proti tomuto uzneseniu podala dovolanie žalovaná, ktorá ho žiadala zrušiť a vec vrátiť krajskému súdu na ďalšie konanie. Najvyšší súd napadnutým uznesením dovolanie žalovanej odmietol a sťažovateľovi nepriznal náhradu trov dovolacieho konania.

3. Sťažovateľ v sťažnosti uviedol: „*Stěžovatel podává tuto ústavní stížnost výlučně proti věť druhé usnesení Nejvyššího soudu SR ze dne 29. 10. 2014 sp. zn. 6 Cdo 346/2013...*“

V případě stěžovatele je klíčová otázka, zda stěžovateli byly náklady dovolacího řízení odepřeny právem, či neprávem.

Dovolací soud uznává, že tyto náklady vznikly, ale nepřihlédl k nim proto, že z plné moci, založené ve spisu, není zřejmé oprávnění zastupovat stěžovatele i v dovolacím řízení.

K tomu stěžovatel uvádí:

Nedostatek v plné moci je odstranitelnou vadou řízení.

Stěžovatel i jeho advokát žili ve víře, že advokátovo pověření se vztahuje k celému řízení, tj. k zastupování před soudy všech stupňů, tedy i před Nejvyšším soudem SR. Podle toho také advokát ve jménu stěžovatele a v jeho prospěch po celou dobu řízení konal.

Jestliže Nejvyšší soud SR přesto shledal v plné moci nějakou závadu, měl stěžovatele, resp. jeho advokáta, vyzvat k odstranění takového nedostatku. (V obdobné věci ██████████ ██████████ tak Nejvyšší soud SR učinil přípisem ze dne 14. 2. 2014 sp. zn. 8 Cdo 71/2013.)“

4. Sťažovateľ navrhoľ, aby ústavný súd rozhodol týmto nálezom:

„I. Větou druhou z usnesení Nejvyššího soudu SR ze dne 29. 10. 2014 sp. zn. 6 Cdo 346/2013 bylo porušeno stěžovatelovo právo na spravedlivý proces podle čl. 6 odst. 1 Úmluvy, právo na soudní ochranu podle čl. 36 odst. 1 Listiny a čl. 46 odst. 1 Ústavy a právo na rovnost podle čl. 1 Listiny.

II. Věta druhá z usnesení Nejvyšší soudu SR ze dne 29. 10. 2014 sp. zn. 6 Cdo 346/2013 se zrušuje.

III. Stěžovateli se přiznává zadostiučinění ve výši 100,- Euro...

IV. Stěžovateli se podle advokátního tarifu přiznávají náklady právního zastupování...“

II.

5. V rámci prípravy predbežného prerokovania sťažnosti (§ 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov, ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd vyzval najvyšší súd na zaujatie písomného stanoviska k predmetnej sťažnosti a okresný súd na predloženie súdneho spisu sp. zn. 21 C 80/2012.

6. Najvyšší súd listom č. KP 3/2015-4 z 18. januára 2015 zaujal toto písomné stanovisko: *«Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) uznesením z 29. októbra 2014, sp. zn. 6 Cdo 346/2013 sťažovateľovi náhradu trov dovolacieho konania nepriznal. Rozhodnutie v tejto časti odôvodnil tým, že z hľadiska rozhodovania o náhrade trov dovolacieho konania neprihliadol na písomné vyjadrenie žalobcu k dovolaniu z dôvodu, že advokát nepredložil plnomocenstvo, z ktorého by bolo zrejmé, že je oprávnený zastupovať žalobcu v dovolacom konaní. Ako vyplýva z odôvodnenia napadnutého uznesenia, najvyšší súd skúmal, či advokát preukázal udelenie plnomocenstva v konaní pred dovolacím súdom a v nadväznosti na to, či žalobcovi patrí náhrada trov vo forme odmeny za zastupovanie, ak je zástupcom advokát. Advokát (účastník konania) preukazuje oprávnenie zastupovať účastníka v dovolacom konaní pripojením osobitného plnomocenstva súčasne s podaním dovolania, prípadne ho môže dovolaciemu súdu predložiť dodatočne, a to až do vydania rozhodnutia dovolacím súdom. Ak tak neurobí ani do vydania konečného rozhodnutia, nie je splnený základný predpoklad pre priznanie týchto trov účastníkovi konania.*

V uvedenej veci advokát JUDr. Lubomír Muller (žalobca) nepripojil súčasne s podaním vyjadrenia k dovolaniu osobitné plnomocenstvo, z ktorého by bolo zrejmé, že je oprávnený zastupovať žalobcu v dovolacom konaní a neurobil tak ani do vydania konečného rozhodnutia. Najvyšší súd žalobcovi preto trovy dovolacieho konania, ktoré mali pozostávať z odmeny za právnu službu vykonanú advokátom, nepriznal. V danej veci nejde o prípad podania žaloby alebo iného návrhu na začatie konania (odvolania alebo dovolania), kedy by bolo potrebné advokáta (účastníka konania), ktorý urobil procesný úkon za iného bez pripojenia plnomocenstva, vyzvať na jeho predloženie a ani o prípad takého nedostatku v plnej moci, ktorý by súd bol povinný pokúsiť sa odstrániť. Napokon, zo sťažnosti sťažovateľa nevyplýva, že by advokát žalobcu vo vyjadrení k dovolaniu poukázal na plnomocenstvo udelené mu žalobcom v základnom konaní, v ktorom by sa výslovne uvádzalo, že jeho zastúpenie sa vzťahuje aj pre dovolacie konanie a na ktoré plnomocenstvo by v tomto podaní odkázal.

Z uvedeného je zrejmé, že postup najvyššieho súdu pri odôvodňovaní právneho záveru vo veci sťažovateľa nemožno považovať za zjavne neodôvodnený alebo arbitrárny.»

7. Ústavný súd poznamenáva, že nepovažoval za dôvodné požiadať sťažovateľa o vyjadrenie k predmetnému stanovisku, keďže neobsahovalo také nové relevantné skutočnosti, na ktoré by bolo reagovanie sťažovateľa nevyhnutné, a v podstatnom už bolo obsiahnuté v argumentácii jeho sťažnosti (pozri bod 3).

8. Nahliadnutím do súdneho spisu okresného súdu sp. zn. 21 C 80/2012 ústavný súd zistil k podstate predmetnej veci (pozri bod 3 – „... je kľúčová otázka, zda sťažovateli byly náklady dovolacího řízení odepřeny právem, či neprávem“) toto:

- na č. 1. 2 súdneho spisu je plná moc sťažovateľa z 30. júna 2011 udelená advokátovi JUDr. Lubomírovi Müllerovi tohto znenia: *„Dávám plnou moc JUDr. Lubomíru Müllerovi... advokátovi... aby mne zastupoval ve všech právních úkonech, které se týkají mé vojenské služby, mého odsouzení, věznění a rehabilitace, a to v oblasti správní, pracovně-právní, občansko-právní i trestně-právní. Plná moc se vztahuje m. j. výslovně na podání návrhu na povolení obnovy řízení, návrhu na vyslovení rehabilitace a návrhu na přezkum rozsudku, dále na podání podnětu ke stížnosti pro porušení zákona a na řízení o této stížnosti. Plná moc se vztahuje na zastupování před soudy všech stupňů v České republice i ve Slovenské republice, a rovněž na celé řízení o odškodnění včetně dodatečného odškodnění a příplatku k důchodu. Plná moc se vztahuje i na řízení podle vládního nařízení č. 165/1997 Sb. a na řízení podle zákonů č. 261/2001 Sb. a 462/2002 Z. z. Plná moc se vztahuje i na podání ústavní stížnosti a na řízení před Ústavním soudem ČR a Ústavním soudem SR.“;*

- na č. 1. 96 súdneho spisu je vyjadrenie sťažovateľa z 12. októbra 2013 k dovolaniu žalovanej adresovanej okresnému súdu, v záhlaví ktorého je uvedené:

„Sp. zn. 21 C/80/2012

Žalobce: ██████████...

Zastoupen: JUDr. Lubomírem Müllerem...

Žalovaná: Slovenská republika - Ministerstvo spravodlivosti...

Věc: Vyjádření k dovolání žalované...“

V časti X. vyjadrenia sťažovateľ uviedol požadovanú výšku nákladov svojho právneho zastúpenia. Vyjadrenie podpísal advokát.

9. Ústavný súd poznamenáva, že v kontrolovanom súdnom spise k vyjadreniu k dovolaniu nebola pripojená časove aktuálna plná moc na zastupovanie sťažovateľa v dovolacom konaní a ani v texte samotného vyjadrenia nebola zmienka (odvolanie sa) na všeobecnú plnú moc z 30. júna 2011 (č. 1. 2).

III.

10. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 36 ods. 1 listiny každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde...

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch...

Formuláciou uvedenou v čl. 46 ods. 1 ústavy ústavodarca v základnom právnom predpise Slovenskej republiky vyjadril zhodu zámerov vo sfére práva na súdnu ochranu s právnym režimom súdnej ochrany podľa dohovoru. Z uvedeného dôvodu preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (obdobne napr. II. ÚS 71/97, IV. ÚS 195/07, III. ÚS 24/2010).

11. Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti sťažovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak.

Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

12. Podstatou sťažnosti je nespokojnosť sťažovateľa s napadnutým uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 6 Cdo 346/2013 z 29. októbra 2014 ako súdu dovolacieho, ktorým dovolanie žalovanej odmietol a náhradu trov dovolacieho konania žalobcovi (sťažovateľovi) nepriznal, čím porušil jeho základné právo na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 36 ods. 1 listiny, ako aj právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

13. Podľa ustálenej judikatúry ústavného súdu je dôvodom na odmietnutie sťažnosti pre jej zjavnú neopodstatnenosť absencia priamej súvislosti medzi označeným základným právom alebo slobodou na jednej strane a namietaným rozhodnutím alebo iným zásahom orgánu štátu do takéhoto práva alebo slobody na strane druhej, ako aj nezistenie žiadnej možnosti porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (obdobne napr. III. ÚS 263/03, II. ÚS 98/06, III. ÚS 181/2012).

14. Ústavný súd považuje za potrebné tiež pripomenúť, že nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade

a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu, ani preskúmavať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol alebo nebol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Z rozdelenia súdnej moci v ústave medzi ústavný súd a všeobecné súdy totiž vyplýva, že ústavný súd nie je opravnou inštanciou vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov (napr. I. ÚS 19/02, III. ÚS 344/06).

15. Úloha ústavného súdu sa vymedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách. Z tohto postavenia ústavného súdu vyplýva, že môže preskúmavať rozhodnutie všeobecného súdu v prípade, ak v konaní, ktoré mu predchádzalo, alebo samotným rozhodnutím došlo k porušeniu základného práva alebo slobody. Skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť teda predmetom kontroly zo strany ústavného súdu vtedy, ak by vyведенé závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (mutatis mutandis I. ÚS 13/00).

16. Sťažovateľ odôvodňoval porušenie označených práv napadnutým uznesením najvyššieho súdu tým, že najvyšší súd neprihliadol na všeobecnú plnú moc udelenú advokátovi 30. júna 2011, ktorá sa nachádzala v súdnom spise, a nevyzval ho na odstránenie eventuálnej „závady“ v tomto splnomocnení (pozri body 3 a 8).

17. Podľa svojej konštantnej judikatúry ústavný súd nie je súčasťou systému všeobecných súdov, ale podľa čl. 124 ústavy je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti. Pri uplatňovaní tejto právomoci nie je úlohou ústavného súdu zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách (napr. I. ÚS 19/02, I. ÚS 27/04, I. ÚS 74/05). Právomoc ústavného súdu konať a rozhodovať podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o namietaných porušeníach ústavou

alebo príslušnou medzinárodnou zmluvou garantovaných práv a slobôd je kvalifikovaná už spomínaným princípom subsidiarity, v zmysle ktorého ústavný súd o namietaných zásahoch rozhoduje len v prípade, že je vylúčená právomoc všeobecných súdov, alebo v prípade, že účinky výkonu tejto právomoci všeobecným súdom nie sú zlučiteľné so súvisiacou ústavnou úpravou alebo úpravou v príslušnej medzinárodnej zmluve. V nadväznosti na to nie je ústavný súd zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol alebo nebol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť predmetom kontroly zo strany ústavného súdu len vtedy, ak by ním vyведенé závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlniteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (m. m. I. ÚS 13/00, I. ÚS 139/02, III. ÚS 180/02).

18. Pokiaľ ide o sťažovateľom namietané porušenie jeho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy (čl. 36 ods. 1 listiny) a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru označeným rozhodnutím najvyššieho súdu, ústavný súd predovšetkým konštatuje, že v danej veci nebola vylúčená právomoc všeobecných súdov. V právomoci ústavného súdu zostalo následne iba posúdenie, či účinky výkonu právomoci najvyššieho súdu v súvislosti s jeho rozhodnutím o trovách dovolacieho konania v uznesení sp. zn. 6 Cdo 346/2013 z 29. októbra 2014 sú zlučiteľné s označeným článkom ústavy, listiny, resp. dohovoru.

19. Namietanú časť svojho rozhodnutia odôvodnil najvyšší súd takto:

„Úspešnému žalobcovi (t. j. sťažovateľovi, pozn.) dovolací súd nepriznal náhradu trov dovolacieho konania proti žalovanej, ktorá úspech nemala. Na jeho písomné vyjadrenie z 12. októbra 2013 z hľadiska rozhodovania o trovách dovolacieho konania neprihliadol, lebo advokát nepredložil plnomocenstvo, z ktorého by bolo zrejmé, že je oprávnený zastupovať žalobcu, v mene ktorého sa vyjadril, aj v dovolacom konaní.“

20. Vychádzajúc z argumentácie sťažovateľa uvedenej v sťažnosti (bod 3), ako aj zo zistení vyplývajúcich z posudzovaného súdneho spisu (body 8, 9), ústavný súd považuje odôvodnenie namietanej časti predmetného rozhodnutia najvyššieho súdu (bod 19) za primerané k existujúcim okolnostiam (skutočnostiam), dostatočne (aj keď stroho) reflektujúce na aplikované relevantné procesnoprávne normy upravujúce posudzovanú problematiku (zákon č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov).

Postup najvyššieho súdu v prípade ďalšej v sťažnosti uvedenej námietky – nevyzvanie sťažovateľa na odstránenie nedostatkov splnomocnenia udeleného advokátovi 30. júna 2011, ktorý interpretuje najvyšší súd vo svojom vyjadrení v bode 6, neposudzuje ústavný súd ako postup nelegitímny, nekorešpondujúci s aplikovanými (ústavne interpretovanými) na vec použitými zákonnými ustanoveniami. Spornou môže byť len otázka jeho neuvedenia – nezačlenenia – do strohého odôvodnenia namietanej časti rozhodnutia, čo však v konečnom dôsledku nemá zásadný vplyv na ústavnoprávnu kvalitu sťažnosťou napadnutej časti posudzovaného uznesenia najvyššieho súdu.

21. Keďže ústavný súd nezistil príčinnú súvislosť medzi postupom najvyššieho súdu a sťažovateľom namietaným porušením označených práv, sťažnosť odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

22. Nad rámec už uvedeného je potrebné poznamenať, že ani ústavný súd podľa svojej ustálenej praxe nevyzýva (nie je povinný vyzvať) advokáta (ako osobu práva znalú) na odstraňovanie prípadných nedostatkov predloženej plnej moci, resp. doplnenie podania. V tejto súvislosti ústavný súd poukazuje aj na povinnosť advokáta uvedenú v § 18 ods. 2 zákona č. 586/2003 Z. z. o advokácii a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov, podľa ktorej „advokát je povinný pri výkone advokácie postupovať s odbornou starostlivosťou, ktorou sa rozumie, že... dôsledne využíva všetky právne prostriedky a uplatňuje v záujme klienta

všetko, čo podľa svojho presvedčenia považuje za prospešné. Pritom dbá na účelnosť a hospodárnosť poskytovaných právnych služieb.“.

23. Po odmietnutí sťažovateľovej sťažnosti ako celku nebol už právny dôvod zaoberať sa jeho ďalšími návrhmi (pozri bod 4).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 8. apríla 2015